

Jaarverslag 2018

*Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs
Duinoordschool
's-Gravenhage*

Inhoudsopgave

A	Toelichting op onderdelen van het Jaarverslag	
	Kerngegevens	3
	Bestuursverslag	4
B	Jaarrekening	
B1	Geconsolideerde balans per 31 december 2018	18
B2	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018	20
B3	Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2018	21
B4	Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018	22
B5	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans	25
B6	Niet uit de balans blijken rechten, verplichtingen en regelingen	27
B7	Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten en lasten	30
B8	Enkelvoudige balans per 31 december 2018	33
B9	Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018	35
B10	Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2018	36
B11	Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018	37
B12	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans	38
B13	Niet uit de balans blijken rechten, verplichtingen en regelingen	40
B14	Overzicht verbonden partijen	40
B15	Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten	41
C	Overige Gegevens	
	Controleverklaring	44

A Toelichting op onderdelen van het Jaarverslag

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	31227	
Naam instelling	Ver. voor Prot. Chr. Basisonderwijs Duinoordschool	
Adres	Prins Mauritslaan 8	
Postadres	Prins Mauritslaan 8	
Postcode / Plaats	2582 LR 's-Gravenhage	
Telefoon	070-3544323	
Fax	070-3546671	
E-mail	info@duinoordschool.nl	
Internet-site	www.duinoordschool.nl	
Contactpersoon		
Telefoon	070-3544323	
Fax	070-3546671	
E-mail	info@duinoordschool.nl	
Brin	Naam	Sector
04MG	BSO Duinoordschool	PO

Kerngegevens

Onder het bevoegd gezag van de Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs "Duinoordschool" te 's-Gravenhage (OCW-nummer 31227) ressorteert één basisschool. Het BRIN-nummer van de Duinoordschool is 04MG.

Kernactiviteiten

De Duinoordschool is een bijzondere school op protestants-christelijke grondslag. De christelijke normen en waarden zijn medebepalend voor onze manier van kijken naar de wereld om ons heen en voor ons handelen in het dagelijks leven. Vanuit deze levensovertuiging willen wij de kinderen bijbrengen dat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan een fijne en plezierige sfeer in de groep en op de school. Ieder op zijn eigen wijze, met vertrouwen en stimulans van de leerkrachten.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is de verenigingsvorm. De Duinoordschool bestaat sinds 1903. De Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs "Duinoordschool" te 's-Gravenhage is officieel opgericht op 5 juli 1911 en is ingeschreven in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel te 's-Gravenhage onder dossiernummer V 40409026.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur is ultimo 2018 als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur	
Voorzitter	Mevrouw D.H.P. Smeets
Secretaris	De heer A.H.H. Fuchs
Overige bestuursleden	mevrouw S.E. Eefting De heer M.C. Oerlemans De heer M. Mahler mevrouw A. Smabers mevrouw A.M.C. van Osch

Toezichthoudend bestuur	
Secretaris	De heer F. Van der Heijden De heer D. Meerburg

De bestuursleden verrichten hun activiteiten onbezoldigd.

Organisatiestructuur

De Vereniging wordt bestuurd door een bestuur bestaande uit acht leden, benoemd uit de leden door de algemene ledenvergadering. Binnen het bestuur hebben de bestuursleden de volgende aandachtsgebieden: onderwijs, personeel, financiën, nieuwbouw en onderhoud. Het bestuur vormt het bevoegd gezag in de zin van de onderwijswetgeving. Via de algemene ledenvergadering kunnen ouders invloed hebben op het bestuursbeleid. De algemene ledenvergadering kan de bestuursleden ook schorsen en ontslaan. Omdat alle bestuursleden één of meerdere kinderen op school hebben en omdat het bestuur "slechts" één school bestuurt, is de afstand tussen bestuur, ouders en school gering. Het bestuur vergadert circa twaalf maal per jaar. De belangrijkste opdracht voor het bestuur is het realiseren van de doelstelling van de Vereniging. Het bestuur tracht zich dan ook een goed beeld te vormen van het onderwijsbeleid van de overheid. De school heeft een eenhoofdige directie. Na het vertrek van de heer R.M. Fabrie wordt deze functie inmiddels ingevuld door de heer C. Batenburg.

De structuur en de werkwijze van de organisatie is gebaseerd op de Code Goed Bestuur waarbij er een scheiding is aangebracht tussen de functies van het bestuur en het interne toezicht.

Het bestuur van de vereniging ziet er op toe dat de vereniging op adequate wijze wordt bestuurd. Dit betekent dat geen beleid wordt gevoerd of praktijken plaatsvinden die onwettig zijn, in strijd zijn met de statuten, met de gangbare ethische opvattingen of met het gezond verstand. Het toezicht vindt integraal plaats. Het bestuur gebruikt een toezichtkader en de code Goed Bestuur van de PO-Raad als leidraad.

Bestuursverslag

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs 'Duinoordschool', waarmee het bestuur van de Duinoordschool verantwoording aflegt over het gevoerde beleid in het jaar 2018. In het verslagjaar 2018 is veel werk verzet en dan met name rondom de planvorming van het gebruik van de Zorgvlietkerk. Door de aankoop van de Zorgvlietkerk, het buurpand van de Duinoordschool heeft de vereniging de kans gekregen om de school verder te ontwikkelen. In 2018 is in overleg met de Gemeente Den Haag, kinderopvangorganisatie 2Samen en de Stichting Academy of Vocal Arts (kinderkoormuziek) hard gewerkt aan het definitief ontwerp voor de Zorgvlietkerk. Naar verwachting wordt in 2019 het definitief ontwerp afgerond en kan de bouw starten in september/oktober 2019. De Duinoordschool mag zich verheugen op een verbouwde school die meer is ingericht voor leerlinggericht onderwijs, met meer ruimte voor leerlingen en leerkrachten. De school krijgt hierdoor mooie faciliteiten voor de buitenschoolse opvang en biedt daarnaast ook onderdak aan een muzikale organisatie.

Het bestuur van de Duinoordschool wil graag een woord richten tot het team van de school, dat zich ook dit jaar weer met volle overgave heeft ingezet voor de ontwikkeling van de leerlingen. Dank voor jullie inzet en betrokkenheid het afgelopen jaar.

Namens het bestuur,
Daphne Smeets-van de Kamp
Voorzitter

Missie en visie

De Duinoordschool is een bijzondere school op protestants-christelijke grondslag. De christelijke normen en waarden zijn medebepalend voor onze manier van kijken naar de wereld om ons heen en voor ons handelen in het dagelijks leven. De missie van de school is het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs voor ieder kind dat aan haar zorg is toevertrouwd. De school streeft ernaar bij te dragen aan de ontplooiing van de mogelijkheden en talenten, op zowel cognitief, creatief, fysiek als sociaal-emotioneel gebied. Zo wordt het kind goed voorbereid op vervolgonderwijs en vindt het op verantwoorde wijze zijn weg in de maatschappij. Daarnaast heeft de school veel aandacht voor de ontwikkeling van sociale en culturele waarden bij het kind. Door goede klassenorganisatie, gestructureerd onderwijs en extra inzet van (vak)leerkrachten wordt ruimte gecreëerd voor onderwijs op maat, dat wil zeggen: individuele aandacht en extra zorg voor ieder kind. Zij hecht waarde aan een veilig sociaal leefklimaat, waarbij er sprake is van een goede samenhang in iedere groep en mogelijkheid tot groei van zelfvertrouwen en zelfstandigheid.

Tegelijkertijd staat het onderwijs midden in de maatschappij: er is ruimte en aandacht voor maatschappelijke en culturele ontwikkelingen en belevingen. Kenmerkend is de kleinschaligheid, er is slechts één groep van iedere jaargang, met uitzondering van groep 1, die twee 2 klassen heeft. Wij willen dat leerlingen respect hebben voor elkaar, voor de leerkrachten en voor de ouders. Ons streven is dat kinderen zich plezierig en veilig voelen op onze school. Ouderparticipatie vinden wij daarbij van belang. Wij betrekken ouders in de schoolorganisatie, elke klas heeft een klassenouder die fungeert als aanspreekpunt voor ouders, leerkrachten en directie en ouders worden gevraagd te participeren als hulp, lees- en of rijouder bij museumbezoeken. De Duinoordschool is een zogenoemde 'eenpitter'. Ouders vormen het bestuur van de school, maar bemannen ook geledingen zoals de medezeggenschapsraad en de ouderraad. De school wenst zelfstandig te functioneren, maar vindt het nuttig om kennis uit te wisselen of nader samen te werken met vergelijkbare scholen.

Leerlingen

In onderstaande tabel is het aantal leerlingen vanaf 1-10-2014 weergegeven:

Teldatum	1-10-2018	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015	1-10-2014
Aantal leerlingen	242	242	250	255	255

Onderwijskundig beleid

Professionalisering

De leerkracht voor de groep doet ertoe! Het verder investeren in het ontwikkelen van leerkrachtvaardigheden maakt uiteindelijk voor leerlingen het verschil. Antwoorden op de eigen persoonlijke leervragen van leerkrachten leveren winst op. Dat merken leerlingen in de klas.

Om die reden faciliteert het bestuur de ontwikkeling van het team van de Duinoordschool naar een meer professionele leergemeenschap. In schooljaar 2017-2018 is verder gebouwd op de fundamenteën die in de drie voorgaande jaren zijn neergelegd. De investeringen in teamscholing en de nieuwe kennis en vaardigheden worden verdiept. Onderwijsinhoudelijke discussies over leerdoelen worden gevoerd en met elkaar wordt er gepraat over de consequenties van individuele keuzes van leerkrachten. In het schooljaar 2018-2019 is de beslissing genomen dat voor het thematisch onderwijs de methode Blink wordt aanschaf. Blink voldoet niet aan de criteria die door het team zijn opgesteld. De uitrol van thematisch leren wordt in 2019 verder opgepakt. Tijdens het thematisch werken worden de vaardigheden waarover de leerlingen moeten beschikken, voor de toekomst, steeds belangrijker. In 2018 heeft het team, naast het thematisch werken, zich geprofessionaliseerd op het gebied van Growth mindset en executieve functies.

Samen Beter Leren 2020 - het kader

In schooljaar 2013-2014 is al gestart met het traject Samen Beter Leren 2020. De gedachte van het traject is dat wij door meer te focussen op de kern van het vak en de rol van de leerkracht de onderwijskwaliteit verder kunnen verbeteren. Met elkaar dienen we onderwijsinhoudelijke keuzes voor de toekomst te maken en te bespreken hoe we hierop willen anticiperen en wat het team daarvoor nodig heeft. De visie van de Duinoordschool is dat het leren van de leerlingen centraal gesteld wordt. Meer accent op het stellen van doelen en lesaanpak. De rol van de leerkracht is bepalend dus wij vinden het belangrijk dat de leerkrachten in hun kracht komen te staan. De leerkracht doet ertoe.

De leerkracht is bepalende voor het (leer)succes van de leerling. Investeren in de ontwikkeling van de leerkracht vanuit een gemeenschappelijk schooldoel is de sleutel tot succes. Dit blijkt uit wetenschappelijk onderzoek van John Hattie (Visible learning for teachers, 2012). Vanuit een gemeenschappelijk schooldoel komt ook meer aandacht voor individuele leervragen van leerkrachten. Leerkrachten die blijven leren, leren ook leerlingen meer. Uit onderzoek van Hattie blijkt ook dat samen voorbereiden van lessen, discussiëren over het stellen van lesdoelen en met elkaar bedenken hoe een bepaald leerproces op gang komt zeer effectief is voor de kwaliteit van het onderwijs. Hiervoor is in de praktijk vaak weinig tijd. Naast teamscholing met verdere verdieping over onderwijsinhoudelijke thema's zoals leerdoelgerichtheid en coöperatief leren, zijn ook middelen aangewend om het samen beter leren mogelijk te maken.

De aanleiding voor dit traject

Waar draait het om op een school? Wat is onze definitie van leren en wat dienen we aan te scherpen en waar mogelijk te verbeteren aan onze manier van lesgeven? De discussie over de doelen die we als school stellen en de keuzes die gemaakt kunnen worden om (onderwijs)inhoudelijke doelen te halen, dienen we veel meer en vaker met elkaar te voeren.

De belangrijkste stappen (vrij naar Richard Dufour) zijn de volgende:

1. Wat willen we dat leerlingen leren?
2. Hoe weten we dat de leerlingen dit leren?
3. Wat moeten leerkrachten doen om dit te bereiken?
4. Wat leer ik er als leerkracht zelf van?

Discussies binnen het bestuur over onderwijs, maar ook tussen ouders onderling als ze niet tevreden zijn, gaan vaak over punt 3. Terwijl de discussies en de keuzes eronder (punt 1 en 2) voor team en ouders niet altijd helder genoeg zijn. De 'waarom' vraag dus.

Een voorbeeld ter verduidelijking

Doelen voor rekenonderwijs kunnen geformuleerd worden in de trant van: wij hebben nu 80% op A niveau en we willen naar 95% op A niveau. Dan is dit dus aanleiding om te discussiëren. Maar als je al hoog scoort in de CITO dan kan je ook een andere vraag stellen. Wat zegt een hoge cito-score over het leren van onze kinderen? Leerlingen worden niet beter door ze te wegen maar door de kwaliteit van de lessen te verbeteren. En dienen we daarnaast de lat niet hoger te leggen en eerst te meten welke kennis ze al in huis hebben voordat we met een les starten?

Betekenen hoge cito-scores dat er goed geleerd wordt? Of zijn we teveel gericht op klaarstomen voor cito-toetsen (kennis) en laten we hierdoor andere belangrijke vaardigheden liggen? Kortom: wat willen we dat leerlingen leren om zich goed voor te bereiden op banen die we tien jaar geleden niet eens kenden? Dienen alle leerlingen bepaalde vaardigheden niet mee te krijgen? En doen we onze leerlingen wellicht tekort door de huidige aanpak?

Als we dat kader helder hebben en daarover kunnen discussiëren, worden keuzes om te investeren in bijvoorbeeld bepaalde lesmethodes en investeringen in opleidingsprogramma's concreter en echt meetbaar.

Professionele leergemeenschap

Die discussie – over punten 1 tot en met 4 - maakt een school tot een echte lerende school. Als die discussie op de agenda wordt gezet en met elkaar wordt besproken dan vormt een team een echte professionele leergemeenschap. Dat moet dus een gezamenlijk proces zijn van het team en het bestuur die dat mogelijk maakt.

Prestatiebox

In 2018 heeft de school van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opnieuw subsidie ontvangen op basis van de Regeling prestatiebox primair onderwijs. De inzet van deze regeling is gericht op het realiseren van de afspraken ten aanzien van thematisch werken en onderscheidenlijk professionalisering van leraren en schoolleiders die in het bestuursakkoord zijn vastgelegd, als mede voor het versterken van de samenhang binnen en de kwaliteit van cultuureducatie. Voor de professionalisering van de leraren is geld beschikbaar gesteld om de nascholing te verzorgen van het team in het kader van "Samen beter leren". Tijdens het thematisch werken zijn de leerkrachten begeleid door een onderwijsadviseur van het Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding(HCO). De leerkrachten zijn begeleid bij het ontwikkelen van de thema's en hebben feedback gekregen op het handelen. Afgelopen schooljaar zijn er vijf thema's uitgevoerd. De leerlijnen van ieder vakgebied sluiten schoolbreed op elkaar aan, zodat de kerndoelen en de einddoelen worden behaald.

Muziek, dans en techniek

In 2018 hebben we voor het zevende jaar deel genomen aan het project 'Ontdek het Orkest'. Dit is een meerjarenproject van het Residentie Orkest en het Koorenhuis. In een periode van drie jaar leren leerlingen van groep 6, 7 en 8 van acht basisscholen in Den Haag de wereld van het orkest beter kennen. Om dit te bereiken zijn er per groepsjaar diverse activiteiten ontwikkeld voor de leerlingen. Een repetitiebezoek, een meespeelconcert en diverse lessen in de klas.

Voor de groepen 1 t/m 5 hebben wij voor het zesde jaar de samenwerking voortgezet met het Nederlandse danstheater. 'Beleef de dans in de klas' is een educatief programma om dansactiviteiten te verankeren binnen ons onderwijs.

Ook hebben wij in 2018 voor de zesde keer mee gedaan aan de techniek wedstrijd 'FIRST LEGO League'. Opnieuw deden wij mee met twee teams. De FIRST LEGO League is een wedstrijd die kinderen uitdaagt om de maatschappelijke rol van techniek en technologie te onderzoeken. De teams moeten een volledig autonome robot ontwerpen, programmeren en bouwen. Daarbij maken ze gebruik van het LEGO MINDSTORMS® system met Robolab of RIS (Robotics Invention System) software. In de wedstrijd presteerde de Duinoordschool goed.

Intercultureel onderwijs

Jaarlijks wandelt de Duinoordschool voor schoonwatervoorzieningen in derde wereldlanden. Deze campagne vindt plaats in de weken rondom Wereldwaterdag (22 maart). Tijdens deze week wordt wereldwijd aandacht gevraagd voor de problemen rondom water en sanitatie. Net als veel leeftijdsgenootjes in ontwikkelingslanden moesten de kinderen een stuk lopen met water op de rug. In de klas kregen de kinderen les over leefomstandigheden, cultuur en geloof.

Met onze godsdienstmethode 'Trefwoord' schenken wij expliciet aandacht aan religie en levensbeschouwing, met als vertrekpunt de eigen identiteit. Vanuit onze Christelijke identiteit wordt het gesprek aangegaan met andere godsdiensten en levensbeschouwingen en zoeken daarbij verbindingen en overeenkomsten met andere godsdienstige en levensbeschouwelijke opvattingen. Het ingezamelde geld is gebruikt voor de vervanging/uitbreiding van sanitair en het opzetten van watervoorzieningen op scholen in Indonesië (Stichting kinderplicht Indonesië).

Doordecentralisatie ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband

Middelen van het samenwerkingsverband Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden worden in het kader van ondersteuningsarrangementen door-gedecentraliseerd naar de scholen. Voor deze middelen wordt aan het samenwerkingsverband verantwoording afgelegd.

Toelatingsbeleid

Vanuit onze identiteit is er in beginsel geen belemmering voor welk kind dan ook om toegelaten te worden op onze school. Als een kind drie jaar geworden is kan het aangemeld worden op school. Na ontvangst van het inschrijfformulier zal het kind vervolgens aangemeld worden op de gemeentelijke website. Op deze website is zichtbaar hoeveel plekken er beschikbaar zijn op school en hoeveel aanmeldingen er zijn. Binnen 6 weken na aanmelding krijgen de ouders bericht of zij geplaatst zijn. Mochten er meer aanmeldingen zijn dan plaatsen, zal er geloot worden.

De volgende voorrangsregels zijn van kracht:

1. Kinderen die al een broertje/zusje op school hebben
2. Kinderen uit de wijk
3. Kinderen van personeel dat werkzaam is op de Duinoordschool

Inzet en ontwikkeling personeel

Inzet leraren

Ook dit schooljaar is het weer gelukt om een stabiele bezetting in het team vast te houden. Er zijn nauwelijks wijzigingen geweest in het personeelsbestand. Per 1 december is er een leerkracht op een andere school gaan werken, waardoor er een nieuwe leerkracht aangesteld kon worden. Verder is er extra geïnvesteerd in de begeleiding van kinderen met ernstige dyslexie (ONL). Vanaf augustus 2018 ontvangt het schoolbestuur middelen om de werkdruk te verlagen. Met deze middelen is er een leraarondersteuner in dienst genomen die de leerkeachten ondersteunt in hun werkzaamheden en zo de werkdruk verlaagd. In september 2018 heeft de directeur aangegeven op zoek te gaan naar een andere uitdaging. In de laatste maanden van 2018 heeft het managementteam zijn werkzaamheden overgenomen.

De functiemix

De minister van OCW heeft een aantal afspraken vastgelegd met als doel de positie van de leraar te verbeteren, een betere beloning te verstrekken en de inzetbaarheid te optimaliseren. 40% van de leerkrachten kunnen worden benoemd worden in een LB-schaal. Daarbij mag 2% benoemd zijn in de LC-schaal (ongeveer schaal 11) of 6% extra in de LB-schaal. De Duinoordschool heeft in 2018 negen LB functies ingevuld. De kwantitatieve cijfers voor de invulling zijn als volgt:

Functie	WTF	Naam
Bovenbouw coördinator	1,0000	Christiaan Batenburg
ICT coördinator		
Zorgcoach	0,7875	Mirjam Uitterdijk
Onderbouw coördinator	0,6240	Hedy Jollie
Specialist (hoog) begaafdheid		
Gedragsspecialist	0,6250	Sarah Rikmanspoel
Cultuurcoördinator	0,4000	Cornelie Vogel
Rekenspecialist	0,6375	Else Dijkshoorn

Stagiairs

De Duinoordschool is opleidingsschool voor stagiaires van de PABO van hogeschool InHolland. Dat betekent dat onze leerkrachten de studenten begeleiden en dat onze schoolopleider de studenten beoordeelt. De stagiaires rouleren over de groepen, zodat er een eerlijke verdeling plaatsvindt.

Ontslagbeleid

In 2018 zijn er geen personeelsleden ontslagen bij de Duinoordschool, om deze reden is er van ontslaguitkeringen geen sprake. Mochten er eventueel mensen ontslagen worden dan is het beleid van de Duinoordschool erop gericht dat uitkeringen na ontslag zo veel mogelijk wordt voorkomen.

De Kwaliteitszorg

Elke instelling in het primair onderwijs is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en het beleid ter verbetering daarvan. Het meten met onafhankelijke instrumenten is dus van belang. Wij doen dit door het afnemen van de toetsen van het Cito-leerlingvolgsysteem. Per kind houden wij grafieken bij waarbij de ontwikkeling op elk leergebied van alle leerlingen bijgehouden wordt. We volgen de individuele ontwikkeling van elk kind afzonderlijk, per vakgebied en delen de resultaten van de vaardigheidsgroei met de ouders tijdens de rapportgesprekken.

Drie keer per jaar maken wij vervolgens analyses van de opbrengsten per groep en per vakgebied. We kunnen de trendanalyses gebruiken om de resultaten van een bepaald moment in een bepaalde groep te evalueren. Zo kunnen wij de groepsontwikkeling over meerdere jaren volgen en d.m.v. de dwarsdoorsnede kunnen we het percentage laag scorende kinderen signaleren en d.m.v. groepsplannen verbeteren. Toetsen worden digitaal afgenomen. Hiermee versnellen wij het proces van signalering, diagnosticeren en remediering.

Met behulp van gegevens van de Cito-entreetoets worden de resultaten eind groep 7 bekeken en vergeleken met andere jaren. Met de resultaten van de Cito-eindtoets meten we jaarlijks de opbrengsten na acht jaar basisonderwijs. De eindscore groep 8 van 2018 was 538,9

Kwaliteitskaarten

Om het jaar meten wij onze kwaliteit met de kwaliteitskaarten van Cees Bos. Deze digitale editie van dit kwaliteitssysteem (WMK-PO), is gebaseerd op verschillende onderwerpen om eigen kwaliteit in beeld te brengen en verbeterpunten zichtbaar te maken. In april 2018 is er geen kwaliteitsonderzoek afgenomen. Begin 2019 wordt er weer een onderzoek afgenomen onder ouders.

BOVO/overleg

Het basisonderwijs en Voortgezet onderwijs overleggen twee maal per jaar t.a.v. de schoolverlaters. Kinderen worden besproken met docenten van voortgezet onderwijs scholen voordat zij de overstap maken naar de VO school. In oktober wordt er opnieuw gesproken over hoe de eerste maanden verlopen zijn. Het onderwijskundigrapport met het leerlingvolgsysteem en de cito-scores wordt digitaal overgedragen in OSO (Overstap Service Onderwijs)

Naschoolse activiteiten

In het afgelopen (school)jaar zijn de volgende naschoolse activiteiten aangeboden:

- 1.Lego league: Het gehele jaar hebben kinderen uit de groepen 7 en 8 zich voorbereid op deelname aan 'The First Lego League' in de Haagse Hogeschool, dat plaatsvond. Met de wekelijkse robotica lessen leerden de kinderen de robot zo te programmeren, dat hij meerdere opdrachten achter elkaar uit kon voeren. De kinderen moesten een presentatie geven over innovatieve, creatieve oplossingen voor een maatschappelijk probleem.
- 2.Schaken: Kinderen van de Duinoordschool konden vanaf groep 3 deelnemen aan de schaaklessen. De schakers hebben ook mee gedaan met schaaktoernooien in het weekend.
- 3.Blokfluitlessen.
- 4.Franse lessen.

Uitbreiding schoolgebouw

Ook in 2018 is het bestuur in gesprek geweest met de gemeente, kinderopvangorganisatie 2Samen en de Academie for Vocal Arts (ACVA) om een samenwerking te realiseren op het gebied van onderwijs en opvang. Een van de doelen van onze vereniging is het creëren van optimale condities voor het onderwijsleerproces in de school en de daaruit voortvloeiende eisen en wensen ten aanzien van leerlingen, ouders, personeel en de organisatie van de school. Wij dienen als vereniging te anticiperen op de trends van een teruglopend leerlingenaantal, opkomst van (integrale) kindcentra en de noodzaak om ons in het verzorgingsgebied blijvend te onderscheiden ten opzichte van andere scholen. Van secundair belang is het garanderen van een positief exploitatieresultaat op de lange termijn, aangezien we met de aankoop van het kerkgebouw meer ruimte hebben gekocht dan waarvoor een jaarlijkse vergoeding van de kosten wordt ontvangen vanuit de overheid. De huidige fysieke ruimtes voldoen op termijn niet aan de eisen die in de toekomst door onze onderwijsinhoudelijke keuzes aan de fysieke ruimtes gesteld zullen worden.

Klachten

Er zijn dit schooljaar geen klachten gemeld bij de directie of het bestuur van de school.

Medezeggenschapsraad

In 2018 was de samenwerking met de medezeggenschapsraad en het schoolbestuur goed te noemen.

De medezeggenschapsraad komt vier maal per jaar bij elkaar om actuele en bestuurszaken te bespreken en daar (al dan niet) advies over te geven of instemming aan te verlenen. Vooraf worden de vergaderingen aangekondigd in de nieuwsbrief; het Duinwoordje en achteraf zijn de verslagen van de vergaderingen te lezen via de website van de school. De vergaderingen zijn openbaar en toegankelijk voor ouders. Op de website staan ook de statuten en het MR reglement. Ouders kunnen de leden van de MR direct aanspreken of gebruik maken van het e-mailadres MR@duinoordschool.nl om punten onder de aandacht van de MR te brengen.

De MR bestaat uit twee gelijk vertegenwoordigde geledingen:

De oudergeleding in 2018 bestond uit:

- Annemiek van den Bulck (voorzitter)
- Bibi Emmen
- Richard Kolck
- Jolanda Natte

De teamgeleding bestond in 2018 uit de volgende leerkrachten:

- Christiaan Batenburg (tot september secretaris / penningmeester)
- Sabine Ros
- Marie Claire van der Horst
- Cornelia van der Grinten (voorzitter)

Ouderraad

Taken Ouderraad

De Ouderraad (OR) bestaat uit (klassen)ouders van de groepen 1 t/m 8. De klassenouders worden aan het begin van het schooljaar gekozen voor de duur van twee jaar. De ouderraad heeft tot doel de relatie tussen de ouders en de school te bevorderen. De ouderraad heeft onder meer tot taak het initiëren/organiseren dan wel verlenen van medewerking aan binnen- en buitenschoolse activiteiten en het bestuur adviseren, gevraagd of op eigen initiatief, over aangelegenheden betreffende de school. De OR is onder meer bevoegd om op te treden als vertegenwoordiging van de ouders, zonder dat hierdoor aan de individuele rechten en plichten van de ouders afbreuk wordt gedaan. Verder kunnen zij de schoolleiding en/of het bestuur schriftelijk of mondeling vragen stellen die betrekking hebben op de algemene gang van zaken op school en/of het onderwijs. De ouderraad doet jaarlijks verslag op de ALV van de activiteiten en uitgaven van het betreffende schooljaar.

Samenstelling Ouderraad in schooljaar 2017-2018:

Voorzitter: Marie-Louise van Campen

Groep 1A: Suzette Jansen

Groep 1B: Frederike Diersen

Groep 2: Frederieke America en Maaïke Bisschop

Groep 3: Ineke Roeterdink en Anne Marie Roth-Verweij

Groep 4: Annabelle Vergeer en Annemarie Smabers-Luijk

Groep 5: Nicole van Nispen tot Sevenaer en Barbara Ruijgrok

Groep 6: Xandra van Balen en Miranda Haarman

Groep 7: Hanneke van Soest en Tania Moritz

Groep 8: Maurits Jacquet

Het tweede deel van 2018 was de samenstelling van de ouderraad als volgt:

Voorzitter: Marian Clashen

Penningmeester: Marie-Louise van Campen

Groep 1A: Rose May

Groep 1B: Leonie van Dreumel

Activiteiten

De ouderraad heeft in het schooljaar 2018-2019 in totaal 5 keer vergaderd, in aanwezigheid van leerkracht Annemieke Kapaan als lerarenvertegenwoordiging.

Door kleinere commissies is er extra vergaderd. De ouderraad bood haar ondersteuning aan bij diverse activiteiten op school, zoals de schoolfotograaf, kinderboekenweek, Sinterklaas, Kerst, de projectweken, Pasen, creatieve middagen en de sportdag. Inkopen zijn onder meer gedaan voor schoencadeautjes, versnaperingen, het paasontbijt, juffendag, de sportdag en het zomerfeest. Verder werd er ondersteuning gegeven aan de leerkrachten bij het organiseren van vervoer van kinderen naar musea en andere bestemmingen. Ook vervulden de klassenouders de rol van intermediair tussen ouders en de leerkrachten t.a.v. vragen en wensen van ouders t.b.v. de groep. De klassenpot, waarin elk schooljaar € 5,- per kind gestort wordt, is beheerd door de klassenouders. Vanuit de klassenpot worden cadeautjes gekocht voor attenties bij afscheid of ziekte of klassenactiviteiten. Aan het eind van ieder het schooljaar legt de klassenouder verantwoording af aan de ouders.

Overleg met anderen

De voorzitter van de ouderraad overlegt regelmatig met de directeur over de lopende zaken op school. Een ouderraadslid sluit aan bij de bestuurs-medezeggenschapsraad vergaderingen. Deze vinden 3 keer per jaar plaats. Dit zorgt voor korte communicatielijnen en afstemming van verantwoordelijkheden en taken.

Financiën

Jaarlijks ontvangt de ouderraad ten behoeve van de organisatie allerlei activiteiten een vaste bijdrage van € 1.621,-.

Treasury verslag

Financieel verslag en jaarrekening 2018

De baten zijn voor ongeveer 90% afkomstig van de overheid. De ouderbijdrage maakt ongeveer 5% van de baten uit. De resterende baten bestaan uit niet structurele subsidies. De lasten bestaan voor ongeveer 80% uit personeelskosten. Gelet op de herkomst van de baten en het structurele karakter van de lasten is het resultaat van de school erg afhankelijk van het beleid van de overheid. De bijdrage van de overheid bestaat uit een lumpsum bekostiging die in beginsel vrij besteed kan worden. De hoogte van de lumpsum is afhankelijk van een aantal factoren, waarvan het aantal leerlingen de belangrijkste is. Vanaf het boekjaar 2008 zijn voor onderwijsinstellingen de Richtlijnen (i.c. nummer 660) voor de Jaarverslaggeving van kracht geworden. Op basis van deze richtlijnen moet worden beoordeeld of de bezittingen, schulden en resultaten van gelieerde lichamen geïntegreerd dienen te worden in het jaarverslag van de vereniging. Dit door middel van consolidatie van de jaarrekeningen. Gelet op de formele en feitelijke gelieerdheid van de Stichting Steunfonds voor Protestants Christelijk Basisonderwijs "Duinoordschool" (hierna: Steunfonds) en de vereniging dienden de jaarcijfers van het Steunfonds te worden geconsolideerd met die van de vereniging, omdat de vereniging de zogenoemde enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening aan de ledenvergadering ter goedkeuring voorlegt. De ledenvergadering stelt echter alleen de enkelvoudige jaarrekening van de vereniging vast en de geconsolideerde jaarrekening waarin de enkelvoudige jaarrekeningen van de vereniging en van het Steunfonds zijn opgenomen. Over de enkelvoudige jaarrekening van het Steunfonds heeft de ledenvergadering geen zeggenschap. De vaststelling van deze jaarrekening is voorbehouden aan het bestuur van het Steunfonds.

Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid in 2018

Ook dit jaar is er flink wat onderhoud uitgevoerd aan het schoolgebouw. In dit kader zijn belangrijke uitgaven gedaan voor bijvoorbeeld het buitenschilderwerk. Daarnaast zijn er op ICT gebied investeringen gedaan.

Belangrijkste kenmerken van het toekomstige financiële beleid

2019 zal voornamelijk in het teken staan van de verbouwing van het kerkgebouw. Op welke manier de samenwerking met 2Samen uiteindelijk geconcretiseerd wordt, zal dit jaar moeten blijken. Voor de verbouwing en de inrichting van de kerk zullen middelen worden ingezet die door de gemeente, de vereniging en 2Samen beschikbaar worden gesteld. Indien nodig kan ook een beroep worden gedaan op het vermogen van de stichting Steunfonds.

Bij de uitwerking van het financiële beeld wordt naast de exploitatie uiteraard ook rekening gehouden met het onderhoud van het schoolgebouw, inclusief de kerk.

Verder wordt in 2019 het traject "Samen beter leren" gecontinueerd. Om de doelen van "Samen beter leren 2020" te realiseren, zullen zo veel als mogelijk middelen worden ingezet.

Bestuursverslag Stichting Steunfonds Duinoordschool

Voor de stichting geldt dat de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek" niet van toepassing is op de aan haar toevertrouwde middelen. De stichting hanteert een beleggingsbeleid waarmee op de lange termijn een hoger rendement wordt behaald dan dat van spaarrekeningen.

Het beleggingsbeleid is passief. Dat wil zeggen: er wordt niet actief gehandeld, maar belegd via indexfondsen en trackers om de kosten van het beleid te minimaliseren. Beleggingen vinden plaats met minimalisatie van het koersrisico op vreemde valuta's. Er is een modelportefeuille waarvan regelmatig wordt beoordeeld of herbalancering nodig is.

Verslag toezichthoudend bestuur

Vanuit hun rol als intern toezichtsorgaan heeft het toezichthoudend bestuur goedkeuring gegeven voor de begroting 2019 en het jaarverslag 2018. In het verlengde van die verantwoordelijkheid als toezichthouder is aan Van Ree Accountants opdracht gegeven de controle van de jaarstukken uit te voeren.

Ook in 2018 heeft het toezichthoudend bestuur nauwgezet de schoolontwikkelingen gevolgd zoals deze zijn verwoord in het Jaarplan 2018-2019 en heeft daar maandelijks overleg over gevoerd met het dagelijks bestuur, de directeur en de administrateur. In dat kader is periodiek ook overlegd met de MR en de OR.

De Algemene Ledenvergadering zal op 18 juni 2019 worden gehouden. Het jaarverslag 2018 zal dan ook op de agenda staan. Het jaarverslag omvat naast een financiële ook een inhoudelijke verantwoording over de relevante onderwerpen uit het Jaarplan.

Leerlingen

Het leerlingenaantal binnen de vereniging is stabiel.

Teldatum	1-10-2018	1-10-2017	1-10-2016	1-10-2015	1-10-2014
	242	242	250	255	255

Financieel

Kerncijfers	2018	2017	2016	2015	2014
-------------	------	------	------	------	------

Financieel

Baten

Rijksbijdragen	1.338.646	1.281.395	1.215.515	1.215.515	1.114.285
Overige overheidsbijdragen	22.967	21.765	30.536	30.536	36.649
Overige baten	238.821	212.092	111.166	111.166	118.613
	<u>1.600.434</u>	<u>1.515.252</u>	<u>1.357.217</u>	<u>1.357.217</u>	<u>1.269.547</u>

Lasten

Personele lasten	1.131.881	1.044.236	1.051.698	1.051.698	998.084
Afschrijvingen	39.422	37.230	27.636	27.636	35.017
Huisvestingslasten	133.480	166.877	120.799	120.799	81.283
Overige instellingslasten	127.690	107.219	133.122	133.122	99.848
Leermiddelen (PO)	58.986	56.480	54.421	54.421	46.302
	<u>1.491.459</u>	<u>1.412.042</u>	<u>1.387.676</u>	<u>1.387.676</u>	<u>1.260.534</u>

Saldo baten en lasten	108.975	103.210	-30.459	-30.459	9.013
------------------------------	---------	---------	---------	---------	-------

Financiële baten en lasten	-23.140	28.656	4.630	4.630	32.388
-----------------------------------	---------	--------	-------	-------	--------

Resultaat	<u>85.835</u>	<u>131.866</u>	<u>-25.829</u>	<u>-25.829</u>	<u>41.401</u>
------------------	----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Eigen vermogen	1.195.913	1.110.078	978.212	801.673	827.502
Voorzieningen	205.265	207.469	180.955	167.471	176.503
Weerstandsvermogen	45,10%	39,21%	32,34%	29,91%	33,28%
Kapitalisatiefactor	67,68%	60,47%	54,14%	53,89%	59,83%
Solvabiliteitsratio	76,75%	77,48%	74,68%	71,02%	71,38%
Liquiditeit	8,74	10,65	7,37	6,12	6,47

Personeel in dienst	2018	2017	2016	2015	2014
----------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Directie	1	1	1	1	1
Onderwijzers/leraren/docenten	21	19	20	20	20
Ondersteunend	6	4	5	5	5
Totaal fte	16,43	14,06	14,75	15,04	15,45
Totaal personen	28	24	26	26	26
Totaal man	5	5	4	4	4
Totaal vrouw	23	19	22	22	22

Financiële analyse Winst en Verlies

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balans.

Op korte termijn beschikbaar	31-12-2018	31-12-2017
Liquide middelen	866.985	738.070
Effecten	339.686	365.268
Vorderingen	164.392	123.837
Kortlopende schulden	-156.925	-115.208
Werkkapitaal	1.214.138	1.111.967
 Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	187.040	205.580
Langlopende schulden	0	0
	187.040	205.580
 Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	1.401.178	1.317.547
 Deze financiering vond plaats met		
Eigen vermogen	1.195.913	1.110.078
Voorzieningen	205.265	207.469
	1.401.178	1.317.547
 Balans		
Activa		
Materiële vaste activa	187.040	205.580
Vorderingen	164.392	123.837
Effecten	339.686	365.268
Liquide middelen	866.985	738.070
Werkkapitaal	1.558.103	1.432.755
 Passiva		
Eigen vermogen	1.195.913	1.110.078
Voorzieningen	205.265	207.469
Kortlopende schulden	156.925	115.208
	1.558.103	1.432.755

Materiële vaste activa	De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris/ICT/apparatuur en onderwijsleerpakket na aftrek afschrijvingen) is met € 18.500 afgenomen. De investeringen in 2018 waren in totaal € 21.000. € 19.500 is geïnvesteerd in het op peil houden van de ICT configuratie en de investering voor de aanschaf van meubilair/inventaris is € 1.500. De investeringen voor de aanschaf ICT zijn € 10.500 hoger dan begroot. De investeringen voor de aanschaf van meubilair/inventaris zijn € 7.500 hoger dan de begroting 2018. De begrote investeringen voor methoden van € 66.500 hebben niet plaatsgevonden. Ondanks de lagere investeringen komen de afschrijving voor 2018 uit op een bedrag van € 39.500 en dit is € 2.250 hoger zoals opgenomen in de begroting 2018. De aanschaf 2018 voor ICT betreft voornamelijk nieuwe computers en beeldschermen.
Kortlopende schulden	De kortlopende schulden zijn toegenomen met € 41.500. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat de afdrachten premies en belastingen van de maand december 2017 zijn betaald in de maand december 2017. De afdrachten en premies van december 2018 zijn grotendeels betaald in januari 2019. De afdrachten en premies van december dienen ook voor het eind van de daarop volgende maand januari ontvangen te zijn door de verschillende instanties.
Liquide middelen	De toename van de liquide middelen is weergegeven in het kasstroomoverzicht.
Treasury- en financieringsbeleid	De uitgangspunten van de regeling 'beleggen, belenen en derivaten, geldend per 6 juni 2016' worden door de stichting gehanteerd. Per ultimo 2018 stonden de tegoeden van de stichting, die voor langere tijd niet aangewend behoeften te worden voor de directe bedrijfsvoering, voor 100% op depositorekeningen of andere spaarvormen. De stichting voldoet aan de regelgeving zoals vastgelegd in de regeling 'beleggen, belenen en derivaten'. Het bestuur beschikt over een meerjareninvesteringsplan. Investerings zullen worden gefinancierd met eigen middelen. Er is voor de komende jaren geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering.

Financiële analyse Winst en Verlies

Baten	2018	Begroting 2018	Vershil
Rijksbijdragen	1.338.646	1.215.600	123.046
Overige overheidsbijdragen	22.967	21.800	1.167
Overige baten	238.821	184.200	54.621
Totaal baten	1.600.434	1.421.600	178.834
Lasten			
Personele lasten	1.131.881	1.038.300	93.581
Afschrijvingen	39.422	37.000	2.422
Huisvestingslasten	133.480	135.100	-1.620
Overige instellingslasten	127.690	102.000	25.690
Leermiddelen (PO)	58.986	53.200	5.786
Totaal lasten	1.491.459	1.365.600	125.859
Saldo baten en lasten	108.975	56.000	52.975
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	3.038	100	2.938
Financiële lasten	-26.178	-200	-25.978
Saldo fin. baten en lasten	-23.140	-100	-23.040

Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	85.835	55.900	29.935
---	---------------	---------------	---------------

Exploitatieresultaat	85.835	55.900	29.935
-----------------------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting verschillen werkelijk-begroting

Rijksbijdragen	- De inkomsten vanuit de regeling bekostiging personeel PO 2017-2018 en 2018-2019 zijn verhoogd door het ministerie. Deze verhoging was noodzakelijk, om de stijging van de salariskosten ten gevolge van de nieuw afgesloten CAO voor het primair onderwijs, te compenseren. Dit veroorzaakt een positieve afwijking met de begroting van € 89.000. - De inkomsten van het programma van eisen is in 2018 ten opzichte van de begroting gestegen met € 30.000. In de begroting is gerekend met te lage groepsafhankelijke bedragen.
Overige overheidsbijdragen	De inkomsten voor de klokuurvergoeding en de conciërgie-regeling zijn conform begroting ontvangen van gemeente Den Haag.
Overige baten	- De inkomsten van uit de Bonus Malus-regeling van het vervangingsfondsbbvwaren niet opgenomen in de begroting. Dit veroorzaakt een positieve afwijking ten opzichte van de begroting van € 11.000. '- De verbouwingskosten in 2017 waren ten laste gebracht van het resultaat. Deze kosten worden in 2018 teruggevorderd bij de gemeente. Dit veroorzaakt een eenmalige baat van € 36.500
Personele lasten	De nieuw afgesloten CAO voor het primair onderwijs veroorzaakt een negatieve afwijking ten opzichte van de begroting van € 82.000. Tevens was er op de school meer behoefte voor nascholing ten opzichte van de begroting. Dit veroorzaakt een negatieve afwijking van € 4.000. Daarnaast is er meer ingehuurd bij Bien4Kids en HJB Music dan was opgenomen in de begroting. Ten opzichte van de begroting is dit een afwijking van € 5.000.
Leermiddelen (PO)	In 2018 is extra geïnvesteerd in leermaterialen dit veroorzaakt een negatieve afwijking van € 5.500 ten opzichte van de begroting.
Financiële baten en lasten	Het verlies op de effecten van het steunfonds was niet opgenomen in de begroting 2018.

Financiële kengetallen

De kengetallen zijn als volgt :

	2018	2017
Weerstandsvermogen	45,10%	39,21%
Kapitalisatiefactor	67,68%	60,47%
Solvabiliteit 1	76,75%	77,48%
Solvabiliteit 2	89,93%	91,96%
Liquiditeit	8,74	10,65
Rentabiliteit	5,4%	8,7%

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de school financieel in staat is om haar lopende bedrijfsactiviteiten voort te kunnen zetten en aan haar verplichtingen, het verzorgen van onderwijs, te voldoen. Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen (exclusief het private deel) te delen door de totale baten inclusief renteinkomsten.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor wordt berekend door het balanstotaal (exclusief gebouwen en terreinen en private deel van het eigen vermogen) te delen op de totale baten (inclusief rentebaten). Als signaleringsgrens wordt hierbij een bovengrens van 60% gegeven voor kleine schoolbesturen en een bovengrens van 35% voor grote schoolbesturen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een organisatie op langere termijn in staat is om aan haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Solvabiliteit 1

Indien het eigen vermogen wordt uitgedrukt in een verhouding tot het totale vermogen geldt dat de norm 33 1/3% (of meer) moet zijn.

Solvabiliteit 2

Indien het eigen vermogen inclusief voorzieningen wordt uitgedrukt in een verhouding tot het totale vermogen, geldt dat de norm 50% (of hoger) moet zijn.

Liquiditeit

De liquiditeit van een organisatie wordt uitgedrukt in een verhoudingscijfer, waarbij de vlottende activa worden gedeeld door de kortlopende schulden.

Dit cijfer geeft aan in welke mate op korte termijn aan de financiële verplichtingen kan worden voldaan zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar wordt gebracht.

In het algemeen wordt een norm van 1,5 voldoende geacht. Er zijn echter overige factoren waarmede rekening dient te worden gehouden. Voorbeelden zijn de winstgevendheid, de aard van de bedrijfsactiviteiten, de kwaliteit van de vlottende activa, de looptijd van de kortlopende schulden en de seizoensinvloeden.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft aan de verhouding tussen het resultaat van de organisatie en de baten.

Continuïteitsparagraaf

De ontwikkelingen in de toekomst zijn financieel verwerkt in de begroting 2019. Deze gegevens zijn verwerkt in de toekomstparagraaf van het jaarverslag. Voor het jaarverslag 2018 is besloten de cijfers weer te geven,

De balans in de toekomstparagraaf is gemuteerd op basis van resultaat, investeringen, afschrijvingen, aflossingen en mutaties in de voorziening. Het saldo van de kortlopende vorderingen en schulden is gelijk aan de jaren daarvoor.

Leerlingaantallen

	1-10-2017	1-10-2018	Prognose 1-10-2019	Prognose 1-10-2020	Prognose 1-10-2021
	242	242	243	244	245
Toename + / afname -		0	1	1	1

De verwachting is dat het leerlingaantal de komende jaren stabiel zal blijven.

Personeels formatie

	2018	2019	2020	2021
	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
DIR	1,0000	1,0000	1,0000	1,0000
OP	12,6662	11,5978	11,5978	11,5978
OOP	2,7608	2,7233	2,3408	2,3408
Totaal	16,4270	15,3211	14,9386	14,9386

Balans

	2017	2018	2019	2020	2021
Activa			Begroting	Begroting	Begroting
Materiële vaste activa	205.580	187.040	222.040	265.040	231.740
Vorderingen	123.837	164.392	164.392	164.392	164.392
Effecten	365.268	339.686	339.686	339.686	339.686
Liquide middelen	738.070	866.985	866.685	860.285	937.785
	1.432.755	1.558.103	1.592.803	1.629.403	1.673.603
Passiva					
Algemene reserve	502.973	630.848	632.348	635.748	646.748
Bestemmingsreserve	162.151	162.348	162.348	162.348	162.348
Overige reserves (privaat)	444.954	402.717	402.717	402.717	402.717
Voorzieningen	207.469	205.265	238.465	271.665	304.865
Kortlopende schulden	115.208	156.925	156.925	156.925	156.925
	1.432.755	1.558.103	1.592.803	1.629.403	1.673.603

De mutatie op de materiële vaste activa is afhankelijk van de jaarlijkse investeringen en de jaarlijkse afschrijving. De overige vorderingen en kortlopende schulden blijven gelijk aan elkaar. De mutatie in de liquide middelen komt voort uit het kasstroomoverzicht. Het vermogen muteert o.b.v. het resultaat dat is begroot voor het betreffende jaar.

Winst en verliesrekening

	2017	2018	2019	2020	2021
Baten			Begroting	Begroting	Begroting
Rijksbijdragen	1.281.395	1.338.646	1.327.700	1.330.600	1.332.900
Overige overheidsbijdragen	21.765	22.967	22.200	22.200	22.200
Overige baten	212.092	238.821	156.200	101.500	109.500
	1.515.252	1.600.434	1.506.100	1.454.300	1.464.600
Lasten					
Personele lasten	1.044.236	1.131.881	1.166.600	1.119.900	1.116.300
Afschrijvingen	37.230	39.422	48.200	50.000	48.300
Huisvestingslasten	166.877	133.480	131.000	130.200	130.200
Overige instellingslasten	107.219	127.690	111.000	103.000	111.000
Leermiddelen (PO)	56.480	58.986	47.700	47.700	47.700
	1.412.042	1.491.459	1.504.500	1.450.800	1.453.500
Saldo baten en lasten	103.210	108.975	1.600	3.500	11.100
Financiële baten en lasten	28.656	-23.140	-100	-100	-100
Resultaat	131.866	85.835	1.500	3.400	11.000

De komende jaren is een positief resultaat begroot. Als gevolg van een lichte toename van het aantal leerlingen nemen de rijksbijdragen toe. Daarnaast zullen door de start van de nieuwbouw en het overdragen van de kerk aan de gemeente Den Haag de huurinkomsten van 2Samen vanaf het schooljaar 2019-2020 vervallen. Om deze reden zullen de overige baten dalen.

In de begroting is een vacature opgenomen voor de ondersteuning van de hoogbegaafden. Voor het schooljaar 2019-2020 zullen een aantal personeelsleden de vereniging verlaten. Dit vertrek zal niet opgevangen worden.

Kasstroom

Kasstroom uit operationele activiteiten	2017	2018	2019 Begroting	2019 Begroting	2020 Begroting
Saldo baten en lasten	131.866	85.835	1.500	3.400	11.000
Afschrijvingen	37.230	39.422	48.200	50.000	48.300
<u>Mutaties werkkapitaal</u>					
- Vorderingen	-6.092	-40.555	0	0	0
- Effecten	-27.076	25.582	0	0	0
- Kortlopende schulden	-35.427	41.717	0	0	0
	-68.595	26.744	0	0	0
Onttrekking voorzieningen	-6.686	-35.404	0	0	0
Dotaties voorzieningen	33.200	33.200	33.200	33.200	33.200
	26.514	-2.204	33.200	33.200	33.200
	127.015	149.797	82.900	86.600	92.500
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>					
Materiële vaste activa	-43.150	-20.882	-83.200	-93.000	-15.000
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
	-43.150	-20.882	-83.200	-93.000	-15.000
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>					
Mutatie overige langlopende schulden	0	0	0	0	0

Mutatie liquide middelen

83.865	128.915	-300	-6.400	77.500
---------------	----------------	-------------	---------------	---------------

Kengetallen

	2017	2018	2019 Begroting	2019 Begroting	2020 Begroting
Kapitalisatiefactor norm 35,00%	92,8%	98,8%	105,8%	112,0%	114,3%
Percentage totale baten (totaal kapitaal -/- boekwaarde gebouwen/terreinen en andere bedrijfsmiddelen/ totale baten+ rentebaten)					
Transactiefunctie norm 8,80%	7,5%	9,9%	10,4%	10,8%	10,7%
Middelen voor het betalen van kortlopende schulden (liquiditeit)					
Financieringsfunctie norm 21,20%	13,3%	11,9%	14,7%	18,2%	15,8%
Middelen voor het financieren van vaste activa					
Bufferfunctie norm 5,00%	72,0%	77,0%	80,6%	83,0%	87,7%
Middelen ter dekking van risico					
Weerstandvermogen norm 15,00%	61,4%	65,5%	68,7%	71,4%	71,7%
Eigen vermogen/totale baten					
Solvabiliteit 2 norm 20,00%	35,1%	40,5%	39,7%	39,0%	38,6%
Eigen vermogen/totaal vermogen					
Liquiditeit norm 0,5 - 1,5	7,48	6,57	6,57	6,53	7,02
Vlottende activa/kortlopende schulden					
Rentabiliteit norm 0%-5%	8,7%	5,4%	0,1%	0,2%	0,8%
Exploitatie resultaat/baten					
Huisvestingsratio norm 10,00%	11,8%	8,9%	8,7%	9,0%	9,0%
Totale lasten huisvesting/totale lasten van de stichting.					

Kengetallen

	Signaleringswaarden	Waarden Duinoordschool
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen	<30%	2017: 35,1% 2018: 37,9%
Liquiditeit (current ratio) vlottende activa/kortlopende schulden	>10%	2017: 7,49 2018: 5,62
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten	3-jarig < 0%	2017: 11,8% 2018: 9,9%
Weerstandvermogen eigen vermogen/totale baten	2-jarig < -5%	2017: 61,4% 2018: 63,6%
Rentabiliteit	3-jarig < 0% 2-jarig < -5% 1-jarig < -10%	2017: 8,7% 2018: 2,0%

Risicoparaagraaf

Onderstaand een overzicht van de risico's verdeeld over de verschillende beleidsterreinen die zijn aangemerkt als onvoldoende afgedekt en de komende jaren de nodige aandacht krijgen.

Bestuur en organisatie

Onderwijskwaliteit

Basisscholen krijgen inspectie van het Ministerie van OC&W en worden beoordeeld o.b.v. de cito scores. Hierbij kunnen scholen worden aangemerkt als zwakke- of zeer zwakke school. Als er een school wordt aangemerkt als zwakke school, dan is dit een potentieel risico voor een afname van het aantal leerlingen.

Beheersmaatregel

De onderwijs inspectie kan een school aanmerken als zwakke school. In de fase hiervoor krijgt de school al mogelijkheden om de onderwijs kwaliteit op school te verbeteren. De scholen volgen een scholingsplan en volgen hun beleidsplan. Dit plan is erop gericht om een basis arrangement te kunnen verzorgen. Mocht een school onverhoopt als zwak worden aangemerkt, dan maakt zij gebruik van de hulp die de inspectie aanbiedt. Verder zal intern worden bekeken wat ervoor nodig is om het onderwijs op school te verbeteren, zowel qua organisatie als in financiële middelen.

Personeel

Wet Werk en Zekerheid

De invoering van deze wet heeft onder meer gevolgen voor de uitstroom van het personeel (transitiekosten) en tijdelijke benoemingen bij vervanging. Als verniging moeten wij ons beraden hoe, al dan niet in samenhang met een andere onderwijsorganisatie, deze effecten te weren of aan te kunnen.

Beheersmaatregel

De stichting voert gespreken met andere schoolbesturen in de regio om de problematiek inzake de Wet Werk en Zekerheid gezamenlijk aan te pakken.

Financiën

Onzekerheden met een negatief effect op de exploitatiebegroting

- Nieuwe CAO met mogelijke collectieve loonsverhoging en andere meerkosten
- Hogere tarieven voor premies Participatiefonds
- Onzekerheid m.b.t. de dekkingsgraad van het ABP. Dit kan een hogere pensioenpremie tot gevolg hebben of een korting op het uit te keren pensioen.

Beheersmaatregel

Bovenstaande risico's zijn lastig te beheersen. Voor zover er indicaties zijn dat het ministerie bepaalde prijsstijgingen niet compenseert, kan er begroting technisch rekening mee worden gehouden en op worden ingespeeld.

Het bestuur

s-Gravenhage , d.d.

B Jaarrekening

B1 Geconsolideerde balans per 31 december 2018

(na resultaatbestemming)

1 Activa	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Vaste activa		
1.2 <u>Materiële vaste activa</u>		
1.2.2 Inventaris en apparatuur	160.300	170.992
1.2.2 Leermiddelen	26.740	34.588
	187.040	205.580
Totaal vaste activa	187.040	205.580
Vlottende activa		
1.5 <u>Vorderingen</u>		
1.5.1 Debiteuren	10.618	22.150
1.5.2 Kortlopende vorderingen op OCW	61.412	65.344
1.5.5 Overige vorderingen	92.362	36.343
	164.392	123.837
1.6 <u>Effecten</u>		
1.6.1 Effecten	339.686	365.268
	339.686	365.268
1.7 <u>Liquide middelen</u>	866.985	738.070
Totaal vlottende activa	1.371.063	1.227.175
Totaal activa	1.558.103	1.432.755

2	Passiva	31-12-2018		31-12-2017	
		€		€	
2.1	Groepsvermogen				
2.1.1	Stichtingskapitaal privaat	402.717		444.954	
2.1.2	Algemene reserve publiek	630.848		502.973	
2.1.3.	Bestemmingsreserves publiek	92.248		92.051	
2.1.3.1	Bestemmingsfonds publiek	70.100		70.100	
	Totaal groepsvermogen	1.195.913		1.110.078	
2.2	Voorzieningen				
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	8.920		8.298	
2.2.3	Overige voorzieningen	196.345		199.171	
		205.265		207.469	
2.6	Kortlopende schulden				
2.6.3	Crediteuren	7.559		13.920	
2.6.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.652		4.427	
2.6.7	Schulden terzake van pensioenen	0		0	
2.6.8	Overige kortlopende schulden	14.543		34.296	
2.6.9	Overlopende passiva	86.171		62.565	
		156.925		115.208	
	Totaal passiva	1.558.103		1.432.755	

B2 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2018

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.338.646	1.215.600	1.281.395
3.2 Overige overheidsbijdragen	22.967	21.800	21.765
3.5 Overige baten	<u>238.821</u>	<u>184.200</u>	<u>212.092</u>
Totaal baten	1.600.434	1.421.600	1.515.252
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	1.131.881	1.038.300	1.044.236
4.2 Afschrijvingen	39.422	37.000	37.230
4.3 Huisvestingslasten	133.480	135.100	166.877
4.4 Overige instellingslasten	127.690	102.000	107.219
4.5 Leermiddelen (PO)	<u>58.986</u>	<u>53.200</u>	<u>56.480</u>
Totaal lasten	<u>1.491.459</u>	<u>1.365.600</u>	<u>1.412.042</u>
Saldo baten en lasten	108.975	56.000	103.210
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	3.038	100	29.368
5.2 Financiële lasten	<u>-26.178</u>	<u>-200</u>	<u>-712</u>
Saldo financiële baten en lasten	-23.140	-100	28.656
Exploitatieresultaat	<u><u>85.835</u></u>	<u><u>55.900</u></u>	<u><u>131.866</u></u>

B3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht 2018

	2018 €	2017 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	85.835	131.866
	85.835	131.866
Afschrijvingen	39.422	37.230
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Vorderingen	-40.555	-6.092
- Effecten	25.582	-27.076
- Kortlopende schulden	41.717	-35.427
	26.744	-68.595
Mutaties equalisatierekening	0	0
Mutaties voorzieningen	-2.204	26.514
	149.797	127.015
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa	-20.882	-43.150
	-20.882	-43.150
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>128.915</u>	<u>83.865</u>
Beginstand liquide middelen	738.070	654.205
Mutatie liquide middelen	128.915	83.865
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>866.985</u>	<u>738.070</u>

B4 Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2018

Algemeen

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van het bevoegd gezag is de verenigingsvorm. De Duinoordschool bestaat sinds 1903. De Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs "Duinoordschool" te 's-Gravenhage is officieel opgericht op 5 juli 1911 en is ingeschreven in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel te 's-Gravenhage onder dossiernummer V 40409026.

Kernactiviteiten

De Duinoordschool is een bijzondere school op protestants-christelijke grondslag. De christelijke normen en waarden zijn medebepalend voor onze manier van kijken naar de wereld om ons heen en voor ons handelen in het dagelijks leven. Vanuit deze levensovertuiging willen wij de kinderen bijbrengen dat zij een positieve bijdrage kunnen leveren aan een fijne en plezierige sfeer in de groep en op de school, ieder op zijn eigen wijze, met vertrouwen en stimulans van de leerkrachten.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de organisatie en haar groeps-maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de organisatie een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de Groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar financiële vaste activa.

De consolidatie van de jaarrekening met het Steunfonds heeft plaatsgevonden volgens de integrale methode.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

Transacties luidend in vreemde valuta worden in de betreffende functionele valuta van de organisatie omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen per de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de staat van baten en lasten opgenomen.

Materiele vaste activa

De gebouwen en inventaris en apparatuur worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

Materiele vaste activa boven de € 500 worden geactiveerd.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

• Inventaris en apparatuur	5% - 10%
• Ict	20%-33%
• Leermiddelen	12,5%

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de toekomstige nettokasstroom die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag voor impairment ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de netto-vermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de organisatie gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve netto-vermogens-waarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de organisatie garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de organisatie ten behoeve van deze deelneming.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Effecten

De ter beurze genoteerde effecten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

De overige effecten worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. De lagere marktwaarde wordt per fonds vastgesteld.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Schattingswijziging

Aanpassing berekeningswijze jubileumvoorziening

Bij de berekening van de jubileumvoorziening wordt gerekend met het aantal dienstjaren in het onderwijs per medewerker. Tot en met boekjaar 2017 werd het aantal dienstjaren in het onderwijs per medewerker berekend door de geboortedatum te vermeerderen met 24 jaar. Hierbij werd er dus vanuit gegaan dat alle werkzame medewerkers vanaf 24-jarige leeftijd in het onderwijs werkzaam zijn geweest. Gedurende 2018 zijn de werkelijke dienstjaren in het onderwijs per medewerker in beeld gebracht. Om een betere inschatting te kunnen maken, is ervoor gekozen om vanaf boekjaar 2018 uit te gaan van de werkelijke dienstjaren in het onderwijs per medewerker.

De resultaten van de schattingswijziging (effect op het vermogen en resultaat) zijn:

De voorziening jubileum volgens de oude grondslag per 31-12-2018: € 8.297

De voorziening jubileum volgens de nieuwe grondslag per 31-12-2018: € 8.920

Totaal negatief effect op vermogen en resultaat: € 623

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Er wordt gebruik gemaakt van een model waarin de blijf-kans van de medewerkers zoals die ingeschat is door het schoolbestuur, verwerkt is.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud is een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over de boekjaren. Deze voorziening is bedoeld voor het meerjarig groot onderhoud op de scholen conform het vastgestelde meerjaren onderhoud beleidsplan (MOP). Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening. Het MOP laat zien dat de hoogte van de voorziening voldoende is.

Voor de berekening voor de voorziening groot onderhoud wordt in 2018 nog gebruik gemaakt van de mogelijkheid om de jaarlijkse dotatie te berekenen op basis van de gemiddelde toekomstige kosten voor groot onderhoud op totaalniveau. De stand van de voorziening wordt dus niet berekend per afzonderlijke component. Hiermee wordt aangesloten bij de mogelijkheid die in de RJO zal worden opgenomen voor een minder striktere interpretatie van de RJ.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de toekomstige uitkeringen.

Opbrengstwaardering

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs 31-12-2017	Afschrijvingen t/m 31-12- 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Mutaties 2017			Verkrijgings- prijs 31-12-2018	Afschrijvingen t/m 31-12-2018
				Investeringen 2018	Afschrijvingen 2018	Boekwaarde 31-12-2018		
	€	€	€	€	€	€	€	€
1.2.2 Computerapparatuur	229.594	-205.879	23.715	19.299	-18.186	24.828	248.893	-224.065
1.2.2 Inventaris en apparatuur	254.768	-107.491	147.277	1.583	-13.388	135.472	256.351	-120.879
1.2.3 Leermiddelen	174.814	-140.226	34.588	0	-7.848	26.740	174.814	-148.074
Totaal materiële vaste activa	659.176	-453.596	205.580	20.882	-39.422	187.040	680.058	-493.018

1.5 Vorderingen

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
1.5.1 Debiteuren	10.618	22.150
1.5.2 Kortlopende vorderingen op OCW	61.412	65.344
1.5.5 Overige vorderingen		
Rente	283	482
Vordering gemeente	55.288	0
Overige vorderingen	36.791	35.861
	<u>92.362</u>	<u>36.343</u>
Totaal vorderingen	<u>164.392</u>	<u>123.837</u>

1.6 Effecten

	Boekwaarde 31-12-2017	Aankopen 2018	Verkopen 2018	Koers- resultaat 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Nominale waarde of beurswaarde
	€	€	€	€	€	€
1.6.1 Effecten						
1.6.1.1 Vanguard Global Stock Index Fund - Euro Hedged	131.100	0	0	-12.463	118.637	118.637
I-Shares Euro Govt Bond 7-10, 219 stuks	13.444	0	0	56	13.500	13.500
I-Shares Euro Corporate Bond 140 stuks	59.629	0	0	-671	58.958	58.958
I-Shares Euro Select Dividend	26.768	0	0	-2.307	24.461	24.461
Lyxor commodities	23.033	0	0	-1.279	21.754	21.754
I-Shares Emerging markets	8.575	0	0	-508	8.067	8.067
I-Shares MSCI World	45.819	0	0	-4.631	41.188	41.188
I-Shares S&P	34.990	0	0	-2.760	32.230	32.230
I-Shares Dev mkt Property	21.910	0	0	-1.019	20.891	20.891
Totaal financiële vaste activa	365.268	0	0	-25.582	339.686	

1.7 Liquide middelen

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
1.7.1 Banken	69.056	50.233
1.7.2 Kasmiddelen	102	30
1.7.3 Deposito's	<u>797.827</u>	<u>687.807</u>
Totaal liquide middelen	<u>866.985</u>	<u>738.070</u>

2 Passiva

2.1 Groepsvermogen

	Mutaties			Saldo 31-12-2018
	Saldo 31-12- 2017	Bestemming Resultaat	Overige mutaties	
	€	€		€
2.1.1 Stichtingskapitaal privaat				
Vereniging	42.222	0	0	42.222
Steunfonds	402.732	-42.237	0	360.495
2.1.2 Algemene reserve publiek	502.973	127.875	0	630.848
	947.927	85.638	0	1.033.565
Bestemmingsreserves publiek				
2.1.3.: Reserve personeel	52.904	0	0	52.904
2.1.3.: Bestemmingsreserve "Samen beter leren"	26.786	0	0	26.786
2.1.3.: Bestemmingsreserve Medezegenschapsraad en Overblijf	12.361	197	0	12.558
	92.051	197	0	92.248
Bestemmingsfonds				
2.1.3.l Bestemmingsfonds gemeente Den Haag	70.100	0	0	70.100
	70.100	0	0	70.100
Totaal groepsvermogen	1.110.078	85.835	0	1.195.913

De verkoop van het kerkorgel komen toe aan de vereniging Protestants Christelijk Onderwijs Duinoordschool. Voor de besteding van de opbrengst van het kerkorgel is toestemming nodig van de gemeente Den Haag. De opbrengst van de verkoop van het kerkorgel bedraagt € 70.100.

2.4 Voorzieningen

	Mutaties				Saldo 31-12-2018	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
	Saldo 31-12- 2017	Dotaties 2018	Onttrekkingen 2018	Vrijval 2018			
	€	€	€	€	€		
2.2.1 Personeelsvoorzieningen							
2.2.1.: Voorziening jubilea	8.298	2.433	-1.811	0	8.920	0	8.920
	8.298	2.433	-1.811	0	8.920	0	8.920
2.4.3 Overige voorzieningen							
2.4.3.: Onderhoudsvoorziening	199.171	33.200	-36.026	0	196.345	0	196.345
	199.171	33.200	-36.026	0	196.345	0	196.345
Totaal voorzieningen	207.469	35.633	-37.837	0	205.265	0	205.265

Onderhoudsvoorziening

De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op de gebouwen. De voorziening voor onderhoudskosten is langlopend. De dotatie van de voorziening 2018 is gebaseerd op basis van een verouderde MJOP. Door onduidelijkheid omtrent de verbouwing van de kerk is in 2018 besloten nog geen nieuwe MJOP op te laten stellen. In 2019 is er duidelijkheid gekregen over welk deel onder beheer van de vereniging is gekomen. Op basis van dit gegeven zal in 2019 een nieuwe MJOP opgesteld worden, welke als basis voor toekomstige dotaties zal dienen.

Bij de berekening van de voorziening jubileum wordt uitgegaan van de pensioengerechtigde leeftijd van 67 jaar.

2.6 Kortlopende schulden

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
2.6.3 Crediteuren	7.559	13.920
2.6.6 Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.652	4.427
2.6.7 Schulden terzake van pensioenen	0	0
2.6.8 Overige kortlopende schulden		
Schuld aan SPPOH	1.069	0
Overige kortlopende schulden	13.474	34.296
	14.543	34.296
2.6.9 Overlopende passiva		
Vakantiegeld	32.818	30.130
Overloop ouderbijdrage	31.373	32.435
Nog te besteden ErasmusPlus	21.980	0
	86.171	62.565
Totaal kortlopende schulden	156.925	115.208

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW (model G)

G1. Verantwoording van **subsidies zonder verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk datum	Bedrag van de toewijzing €	Ontvangen t/m verslagjaar €	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
				Geheel uitgevoerd en afaerond	Nog niet geheel afaerond
		€	-	€	-

G2. Verantwoording van **subsidies met verrekeningsclausule** (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

situatie 1: aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01- 2017	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12- 2017	Te verrekenen ultimo verslagjaar
		€	€	€	€	€	€
Totaal		0	0	0	0	0	0

situatie 2: doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 01-01- 2016	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12- 2016	Saldo nog te besteden ultimo
		€	€	€	€	€	€
Totaal		0	0	0	0	0	0

Overzicht geormerkte doelsubsidies gemeente Den Haag

Kenmerk subsidie	Thema	Subthema	Activiteit	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Toelichting
ABBA/8004662/VOS- 1674	0-12 jaar		Conciërgieregeling	2.050	2.050	2.050	

B6 Niet uit de balans blijvende rechten, verplichtingen en regelingen

Meerjarige financiële verplichtingen

In 2012 is er een huur- en onderhoudscontract met Sharp Electronics Benelux bv. Afgesloten De ingangsdatum is 01-02-2013 met een looptijd van 72 maanden. Het huurtarief bedraagt € 853,80 exclusief BTW per maand.

In 2013 is er een contract inzake schoonmaakwerkzaamheden met Schoonmaakbedrijf Spaan afgesloten. De ingangsdatum is 01-01-2013 en betreft een doorlopend contract voor onbepaalde tijd. Het maandtarief bedraagt € 1825,06 exclusief BTW per maand.

Verbouwing kerk

In 2018 is het bouwheerschap van de kerk teruggeven aan de gemeente Den Haag. Het bestuur van de vereniging is tijdens het opstellen van de jaarrekening in onderhandeling met gemeente Den Haag, over het te verrekenen bedrag van de gemaakte voorbereidingskosten betreffende de verbouwing van de kerk. Er is nog discussie over de gemaakte kosten inzake de gevoerde rechtszaak en de te declareren begeleidingskosten vanuit het schoolbestuur

WNT-verantwoording 2018 Vereniging voor Protestants Christelijk basisonderwijs Duinoordschool

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Vereniging voor Protestants Christelijk basisonderwijs Duinoordschool is € 111.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het algemeen bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

1 Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e

Bedragen x € 1 R.M. Fabrie

Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	72.087
Beloningen betaalbaar op termijn	10.497
Subtotaal	<u>82.584</u>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 111.000

'-/ onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag -

Totale bezoldiging 82.584

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2017	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging 2017	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	68.834
Beloningen betaalbaar op termijn	10.460
Subtotaal	<u>79.294</u>

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum 107.000

Totaal bezoldiging 2017 79.294

Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam topfunctionaris	Functie
Mevr. D.H.P. Smeets - van de Kamp	Voorzitter
Dhr. A.H.H. Fuchs	Secretaris
Dhr. R.J. Nieuwland	Penningmeester
mevrouw S.E. Eefting	Lid
Dhr. M.C. Oerlemans	Lid
Dhr. M. Mahler	Lid
Mevr. A. Smabers	Lid
Mevr. A.M.C. van Osch	Lid
Dhr. C.S.G. Janssens	Lid
Mevr. L. Glebbeek	Lid
Dhr. F. van der Heijden	Toezichthoudend bestuurslid
Dhr. D. Meerburg	Toezichthoudend bestuurslid

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen zijn niet van toepassing

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

aast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dient te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde staat van baten en lasten

3 Baten

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
3.1 (Rijks-)bijdragen OCW			
3.1.1.1 (Normatieve) Rijksbijdrage OCW	1.089.971	996.800	1.063.492
3.1.1.1 Personeels- arbeidsmarktbeleid	<u>159.002</u>	<u>133.000</u>	<u>135.684</u>
	1.248.973	1.129.800	1.199.176
3.1.2 Overige subsidies OCW			
3.1.2.1 Geoorm. en niet-georm. subsidies	<u>44.895</u>	<u>41.200</u>	<u>37.845</u>
	44.895	41.200	37.845
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen SWV PO	<u>44.778</u>	<u>44.600</u>	<u>44.374</u>
Totaal rijksbijdragen OCW	1.338.646	1.215.600	1.281.395
3.2 Overige overheidsbijdragen			
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen			
3.2.1.1 Overige gemeentelijke bijdragen			
Gem. klokuurvergoeding	20.917	19.700	19.674
Conciërgeregeling	<u>2.050</u>	<u>2.100</u>	<u>2.091</u>
	22.967	21.800	21.765
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>22.967</u>	<u>21.800</u>	<u>21.765</u>
3.5 Overige baten			
3.5.2 Ouderbijdrage	61.991	60.000	66.501
3.5.4 Verhuur onroerende zaken	97.882	96.100	88.418
3.5.6 Schenking	3.170	2.000	5.450
3.5.7 Vervangingsfonds	10.698	0	9.333
Schoolreisje	5.741	6.000	7.445
Zwemmen	583	700	0
Werkweek	0	0	7.912
Klassenpot	1.153	1.000	1.553
Overblijf	11.618	13.000	16.042
Verkoop Orgel	0	0	0
Overige	45.985	5.400	9.438
Totaal overige baten	<u>238.821</u>	<u>184.200</u>	<u>212.092</u>

4 Lasten

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
4.1 Personele lasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	799.744	995.600	724.091
4.1.2. Sociale lasten	185.788	0	155.435
4.1.2. Pensioen lasten	106.547	0	100.349
	1.092.079	995.600	979.875
4.1.3 Overige personele lasten			
Bedrijfsgez dienst Arbo	4.133	3.700	3.525
Opleidingen en studie	28.298	24.000	37.820
Reis- en verblijfkosten	-701	0	1.300
Dotatie voorziening Jubileum	2.433	0	0
Onttrekking voorziening Jubileum	-1.811	0	-2.601
Inhuur derden	15.422	10.000	26.033
Overige	6.098	5.000	6.071
Totaal overige personele lasten	53.872	42.700	72.148
4.1.4 Uitkeringen (-/-)	-14.070	0	-7.787
Totaal personele lasten	1.131.881	1.038.300	1.044.236
Personeelsbestand			
Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de vereniging, omgerekend naar volledige voltijdbanen 16. (2017 - 14) De werkzaamheden werden ingevuld door 28 personeelsleden, waarvan er 5 mannelijk zijn en 23 vrouwelijk.			
4.2 Afschrijvingen			
4.2.3 ICT en Invenaris	31.574	20.800	27.289
4.2.3 Leermiddelen	7.848	16.200	9.941
Totaal afschrijvingen	39.422	37.000	37.230
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	0	0	0
4.3.2 Dotatie onderhoudsvoorziening	33.200	33.200	33.200
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	14.929	15.000	49.871
4.3.4 Energie en water	28.795	27.900	25.919
4.3.5 Schoonmaakkosten	43.377	43.300	46.378
4.3.6 Heffingen	2.214	5.600	2.453
4.3.7 Overige huisvestingslasten			
Tuinonderhoud	3.266	3.000	1.690
Bewaking/beveiliging	269	0	200
Container/reinigingsrecht	7.430	7.100	7.166
	10.965	10.100	9.056
Totaal huisvestingslasten	133.480	135.100	166.877

	2018	Begroting 2018	2017
	€	€	€
4.4 Overige instellingslasten			
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
Administratie en beheer	13.198	12.800	12.971
Accountantskosten	3.633	5.300	5.419
Advieskosten	5.695	8.100	0
Contributies	3.822	3.000	2.213
Telefoon- en portiekosten e.d.	1.669	1.100	1.354
Koffie, thee, huishoudelijke artik.	2.356	1.200	1.784
Representatie	5.288	3.400	6.584
Reproductie/Drukwerk/Kantoorart	9.691	9.300	11.822
	45.352	44.200	42.147

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Van Ree Accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	Van Ree Accountants 2018	Van Ree Accountants 2017
Onderzoek van de jaarrekening	€ 3.633	€ 5.419
Andere controleopdrachten	€ -	€ -
Fiscale adviezen	€ -	€ -
Andere niet-controledienst	€ -	€ -
	€ 3.633	€ 5.419

4.4.4 Overige instellingslasten			
Medezeggenschapsraad	927	1.600	927
Verzekeringen	459	600	273
Culturele vorming	10.081	8.000	6.740
Abonnementen	225	400	483
Rugzak / Arrangementen	29.715	28.000	22.384
Inventaris en apparatuur	440	500	1.475
Kstn schoolmaatschappelijk werk	0	0	0
Oudercommissie	1.632	1.600	1.684
Schoolreisje	5.564	6.000	14.072
Klassenpot	1.320	1.200	1.215
Kosten verlengde schooldag	4.288	6.500	8.956
Kosten MR en Overblijf	809	3.400	382
Overige	26.878	0	6.481
	82.338	57.800	65.072
Totaal instellingslasten	127.690	102.000	107.219

4.5 Leermiddelen	58.986	53.200	56.480
-------------------------	---------------	---------------	---------------

5 Financiële baten en lasten

5.1 Financiële baten			
5.1.1 Rentebaten	303	100	2.292
5.1.2 Overige financiële baten	2.735	0	0
5.1.2 Resultaat waardering koers effecten	0	0	27.076
Totale financiële baten	3.038	100	29.368
5.2 Financiële lasten			
5.2.1 Rentelasten	403	200	712
5.2.2 Resultaat waardering koers effecten	25.775	0	0
Totale financiële lasten	26.178	200	712
Saldo financiële baten en lasten	-23.140	-100	28.656

B8 Enkelvoudige balans per 31 december 2018

1	Activa	31-12-2018 €	31-12-2017 €
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.2	Inventaris en apparatuur	160.300	170.992
1.2.2	Leermiddelen	<u>26.740</u>	<u>34.588</u>
		187.040	205.580
1.3	Financiële vaste activa		
1.3.1	Deelnemingen	<u>0</u>	<u>0</u>
		0	0
	Totaal vaste activa	<u>187.040</u>	<u>205.580</u>
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	10.618	22.150
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	61.412	65.344
1.5.5	Overige vorderingen	<u>111.360</u>	<u>36.339</u>
		183.390	123.833
1.7	Liquide middelen	827.088	700.599
	Totaal vlottende activa	<u>1.010.478</u>	<u>824.432</u>
	Totaal activa	<u>1.197.518</u>	<u>1.030.012</u>

2 Passiva		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
2.1 Eigen vermogen			
2.1.1	Stichtingskapitaal privaat	42.222	42.222
2.1.2	Algemene reserve publiek	630.848	502.973
2.1.3.a	Bestemmingsreserves publiek	162.348	162.151
	Totaal eigen vermogen	835.418	707.346
2.4 Voorzieningen			
2.4.1	Onderhoud	196.345	199.171
2.4.2	Voorzieningen personeel	8.920	8.298
		205.265	207.469
2.6 Kortlopende schulden			
2.6.3	Crediteuren	7.559	13.920
2.6.4	Kortlopende schulden aan OCW	0	0
2.6.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.652	4.427
2.6.7	Schulden terzake van pensioenen	0	0
2.6.8	Overige kortlopende schulden	14.453	34.285
2.6.9	Overlopende passiva	86.171	62.565
		156.835	115.197
Totaal passiva		1.197.518	1.030.012

B9 Enkelvoudige staat van baten en lasten 2018

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.338.646	1.215.600	1.281.395
3.2 Overige overheidsbijdragen	22.967	21.800	21.765
3.5 Overige baten	<u>238.821</u>	<u>184.200</u>	<u>212.092</u>
Totaal baten	1.600.434	1.421.600	1.515.252
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	1.131.881	1.038.300	1.044.236
4.2 Afschrijvingen	39.422	44.900	37.230
4.3 Huisvestingslasten	133.480	135.100	166.877
4.4 Overige instellingslasten	108.491	102.000	106.999
4.5 Leermiddelen (PO)	<u>58.986</u>	<u>53.200</u>	<u>56.480</u>
Totaal lasten	<u>1.472.260</u>	<u>1.373.500</u>	<u>1.411.822</u>
Saldo baten en lasten	128.174	48.100	103.430
5 Financiële baten en lasten			
5.1 Financiële baten	301	100	522
5.2 Financiële lasten	<u>-403</u>	<u>-500</u>	<u>-712</u>
Saldo financiële baten en lasten	-102	-400	-190
Exploitatieresultaat	<u><u>128.072</u></u>	<u><u>47.700</u></u>	<u><u>103.240</u></u>

B10 Enkelvoudige kasstroomoverzicht 2018

	2018 €	2017 €
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo baten en lasten	128.072	103.240
Overige mutaties EV	<u>0</u>	<u>0</u>
	128.072	103.240
Afschrijvingen	39.422	37.230
<u>Mutaties werkkapitaal</u>		
- Vorderingen	-59.557	-6.523
- Effecten	0	0
- Kortlopende schulden	<u>41.638</u>	<u>-35.438</u>
	-17.919	-41.961
Mutaties egalisatierekening	0	0
Mutaties voorzieningen	<u>-2.204</u>	<u>26.514</u>
	147.371	125.023
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Materiële vaste activa	<u>-20.882</u>	<u>-43.150</u>
	-20.882	-43.150
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Mutatie kredietinstellingen	0	0
Mutatie overige langlopende schulden	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>126.489</u>	<u>81.873</u>
Beginstand liquide middelen	700.599	618.726
Mutatie liquide middelen	<u>126.489</u>	<u>81.873</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>827.088</u>	<u>700.599</u>

B11 Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2018

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2018 van de organisatie. Ten aanzien van de enkelvoudige staat van baten en lasten van de organisatie is gebruikgemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW. Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Eigen vermogen

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van de juridische vorm.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de organisatie in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de organisatie en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

B12 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans

1 Activa

1.2 Materiële vaste activa

1.2	Materiële vaste activa	Mutaties 2018								
		Verkrijging s- prijs 31-12-2017	Afschrijvingen t/m 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen 2018	Afschrijvingen 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Verkrijgings- prijs 31-12-2018	Afschrijvingen t/m 31-12-2018	Afschrijvingsper centage
		€	€	€	€	€	€	€	€	%
1.2.2	Computerapparatuur	229.594	-205.879	23.715	19.299	-18.186	24.828	248.893	-224.065	20%-33%
1.2.2	Inventaris en apparatuur	254.768	-107.491	147.277	1.583	-13.388	135.472	256.351	-120.879	5% - 10%
1.2.3	Leermiddelen	174.814	-140.226	34.588	0	-7.848	26.740	174.814	-148.074	12,5%
	Totaal materiële vaste activa	659.176	-453.596	205.580	20.882	-39.422	187.040	680.058	-493.018	

1.5 Vorderingen

		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.5.1	Debiteuren	10.618	22.150
1.5.2	Kortlopende vorderingen op OCW	61.412	65.344
1.5.5	Overige vorderingen		
	Rente	281	478
	Vordering gemeente	55.288	0
	Vordering op verbonden partij	19.000	0
	Overige vorderingen	36.791	35.861
		<u>111.360</u>	<u>36.339</u>
	Totaal vorderingen	<u>183.390</u>	<u>123.833</u>

1.7 Liquide middelen

		31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.7.1	Banken	29.159	12.762
1.7.2	Kasmiddelen	102	30
1.7.3	Deposito's	<u>797.827</u>	<u>687.807</u>
	Totaal liquide middelen	<u>827.088</u>	<u>700.599</u>

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

		Mutaties		
		Saldo 31-12-2017	Bestemming Resultaat	Saldo 31-12-2018
		€	€	€
2.1.1	Stichtingskapitaal privaat			
	Vereniging	42.222	0	42.222
2.1.2	Algemene reserve publiek	502.973	127.875	630.848
		545.195	127.875	673.070
	Bestemmingsreserves publiek			
2.1.3.a	Reserve personeel	52.904	0	52.904
2.1.3.a	Bestemmingsreserve "Samen beter leren"	26.786	0	26.786
2.1.3.a	Bestemmingsreserve Medezegeschapsraad en Overblijf	12.361	197	12.558
	Bestemmingsfonds			
2.1.3.b	Bestemmingsreserve Gemeente Den Haag	70.100	0	70.100
		162.151	197	162.348
Totaal eigen vermogen		707.346	128.072	835.418

Ingevolge de Wet op het primair onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling.

De bestemming van het resultaat 2018 is als volgt

Stichtingskapitaal	
Algemene reserve publiek	127.875
Bestemmingsfonds gemeente Den Haag	0
Bestemmingsreserve "Samen beter leren"	0
Bestemmingsreserve Medezegeschapsraad en Overblijf	197
Totaal	128.072

2.4 Voorzieningen

		Mutaties					
		Saldo 31-12-2017	Dotaties 2018	Onttrekkingen 2018	Vrijval 2018	Saldo 31-12-2018	
		€	€	€	€	€	
2.2.1	Personeelsvoorzieningen						
2.2.1.1	Voorziening jubilea	8.298	2.433	-1.811	0	8.920	8.920
		8.298	2.433	-1.811	0	8.920	8.920
2.4.3	Overige voorzieningen						
2.4.3.2	Onderhoudsvoorziening	199.171	33.200	-36.026	0	196.345	196.345
		199.171	33.200	-36.026	0	196.345	196.345
Totaal voorzieningen		207.469	35.633	-37.837	0	205.265	205.265

Onderhoudsvoorziening

De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op de gebouwen.

De voorziening voor onderhoudskosten is langlopend.

Bij de berekening van de voorziening jubileum wordt uitgegaan van de pensioengerechtigde leeftijd van 67 jaar.

2.6 Kortlopende schulden

		31-12-2018 €	31-12-2017 €
2.6.3	Crediteuren	7.559	13.920
2.6.4	OCW	0	0
2.6.6	Belastingen en premies sociale verzekeringen	48.652	4.427
2.6.7	Schulden terzake van pensioenen	0	0
2.6.8	Overige kortlopende schulden		
	Schuld aan SPPOH	1.069	0
	Overige kortlopende schulden	<u>13.384</u>	<u>34.285</u>
		14.453	34.285
2.6.9	Overlopende passiva		
	Vakantiegeld	32.818	30.130
	Overloop ouderbijdrage	31.373	32.435
	Nog te besteden ErasmusPlus	<u>21.980</u>	<u>0</u>
		86.171	62.565
	Totaal kortlopende schulden	<u>156.835</u>	<u>115.197</u>

B13 Niet uit de balans blijvende rechten, verplichtingen en regelingen

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Bestuur

Het bestuur van de vereniging verricht haar diensten onbezoldigd.

B14 Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2018	Exploitatie saldo 2018	Consolidatie
Stichting Steunfonds Protestants Christelijk Basisonderwijs Duinoordschool	Stichting	Den Haag	4	€ 360.495	€ -42.237	Ja

Niet beslissende zeggenschap	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2018	Exploitatie saldo 2018	Consolidatie
Stichting passend primair onderwijs Haaglanden	Stichting	Den Haag	4	Nb	Nb	Nee
Code activiteiten: 4. overige						

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de organisatie.

B15 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige staat van baten en lasten

3 Baten

		2018 €		Begroting 2018 €		2017 €
3.1	(Rijks-)bijdragen OCW					
3.1.1.5	(Normatieve) Rijksbijdrage OCW	1.089.971		996.800		1.063.492
3.1.1.6	Personeels- arbeidsmarktbeleid	<u>159.002</u>		<u>133.000</u>		<u>135.684</u>
		1.248.973		1.129.800		1.199.176
3.1.2	Overige subsidies OCW					
3.1.2.1	Geoorm. en niet-geoorm. subsidies	<u>44.895</u>	44.895	<u>41.200</u>	41.200	<u>37.845</u>
						37.845
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen SWV PO	<u>44.778</u>		<u>44.600</u>		<u>44.374</u>
	Totaal rijksbijdragen OCW	1.338.646		1.215.600		1.281.395
3.2	Overige overheidsbijdragen					
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen					
3.2.1.3	Overige gemeentelijke bijdragen					
	Gem. klokuurvergoeding	20.917		19.700		19.674
	Conciergeregeling	<u>2.050</u>		<u>2.100</u>		<u>2.091</u>
		22.967		21.800		21.765
	Totaal overige overheidsbijdragen	<u>22.967</u>		<u>21.800</u>		<u>21.765</u>
3.5	Overige baten					
3.5.2	Ouderbijdrage	61.991		60.000		66.501
3.5.4	Verhuur onroerende zaken	97.882		96.100		88.418
3.5.6	Schenking	3.170		2.000		5.450
3.5.7	Vervangingsfonds	10.698		0		9.333
	Schoolreisje	5.741		6.000		7.445
	Zwemmen	583		700		0
	Werkweek	0		0		7.912
	Klassenpot	1.153		1.000		1.553
	Overblijf	11.618		13.000		16.042
	Overige	45.985		5.400		9.438
	Totaal overige baten	<u>238.821</u>		<u>184.200</u>		<u>212.092</u>

4 Lasten

	2018 €	Begroting 2018 €	2017 €
4.1 Personele lasten			
4.1.1 Lonen en salarissen	799.744	995.600	724.091
4.1.2.1 Sociale lasten	185.788	0	155.435
4.1.2.2 Pensioen lasten	106.547	0	100.349
	1.092.079	995.600	979.875
4.1.3 Overige personele lasten			
Bedrijfsgez dienst Arbo	4.133	3.700	3.525
Opleidingen en studie	28.298	24.000	37.820
Reis- en verblijfkosten	-701	0	1.300
Dotatie voorziening Jubileum	2.433	0	0
Onttrekking / vrijval voorz. Jubileum	-1.811	0	-2.601
Inhuur derden	15.422	10.000	26.033
Overige	6.098	5.000	6.071
Totaal overige personele lasten	53.872	42.700	72.148
4.1.4 Uitkeringen (-/-)	-14.070	0	-7.787
Totaal personele lasten	1.131.881	1.038.300	1.044.236
Personeelsbestand			
Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de vereniging, omgerekend naar volledige voltijdbanen 14 . (2017 - 14) De werkzaamheden werden ingevuld door 24 personeelsleden, waarvan er 5 mannelijk zijn en 19 vrouwelijk.			
4.2 Afschrijvingen			
4.2.3 ICT en Invenatris	31.574	28.700	27.289
4.2.3 Leermiddelen	7.848	16.200	9.941
Totaal afschrijvingen	39.422	44.900	37.230
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.1 Huur	0	0	0
4.3.2 Dotatie onderhoudsvoorziening	33.200	33.200	33.200
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	14.929	15.000	49.871
4.3.4 Energie en water	28.795	27.900	25.919
4.3.5 Schoonmaakkosten	43.377	43.300	46.378
4.3.6 Heffingen	2.214	5.600	2.453
4.3.7 Overige huisvestingslasten			
Tuinonderhoud	3.266	3.000	1.690
Bewaking/beveiliging	269	0	200
Container/reinigingsrecht	7.430	7.100	7.166
	10.965	10.100	9.056
Totaal huisvestingslasten	133.480	135.100	166.877

	2018		Begroting 2018		2017
	€		€		€
4.4 Overige instellingslasten					
4.4.1 Administratie- en beheerslasten					
Administratie en beheer	13.198		12.800		12.971
Accountantskosten	3.633		5.300		5.419
Advieskosten	5.695		8.100		0
Contributies	3.822		3.000		2.213
Telefoon- en portiekosten e.d.	1.669		1.100		1.354
Koffie, thee, huishoudelijke artik.	2.356		1.200		1.784
Representatie	5.288		3.400		6.584
Reproductie/Drukwerk/Kantoorart	9.691		9.300		11.822
	45.352		44.200		42.147

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Van Ree Accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere

	Van Ree Accountants 2018	Van Ree Accountants 2017
Onderzoek van de jaarrekening	€ 3.633	€ 5.419
Andere controleopdrachten	€ -	€ -
Fiscale adviezen	€ -	€ -
Andere niet-controledienst	€ -	€ -
	€ 3.633	€ 5.419

4.4.4 Overige instellingslasten					
Medezeggenschapsraad	927		1.600		927
Verzekeringen	459		600		273
Culturele vorming	10.081		8.000		6.740
Abonnementen	225		400		483
Rugzak / Arrangementen	29.715		28.000		22.384
Inventaris en apparatuur	440		500		1.475
Oudercommissie	1.632		1.600		1.684
Schoolreisje	5.564		6.000		14.072
Klassenpot	1.320		1.200		1.215
Kosten verlengde schooldag	4.288		6.500		8.956
Kosten MR en Overblijf	809		3.400		382
Overige	7.679		0		6.261
	63.139		57.800		64.852

Totaal instellingslasten	108.491	102.000	106.999
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

4.5 Leermiddelen	58.986	53.200	56.480
-------------------------	---------------	---------------	---------------

5 Financiële baten en lasten

5.1	Financiële baten					
5.1.1	Rentebaten	301		100		522
	Totale financiële baten		301		100	522
5.2	Financiële lasten					
5.2.1	Rentelasten	403		500		712
	Totale financiële lasten		403		500	712
	Saldo financiële baten en lasten	-102		-400		-190

C Overige gegevens

accountantsverklaring